

Список використаних джерел:

1. Державні санітарні норми та правила «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» (ДСанПіН 2.2.4-171-10). – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0452-10> (дата звернення 26.10.2023 р.).
2. Торонченко О. М. Екологічне дослідження концентрації фтору у питній воді Полтавської області та аналіз впливу на здоров'я населення / О. М. Торонченко // Світ медицини та біології. – 2013. – № 4. – С. 52–57.
3. Флюороз зубів: лікування та профілактика. – Режим доступу: <https://www.med-deo.com.ua/uk/flyuoroz-zubiv.html> (дата звернення 12.10.2023 р.).

**УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ
КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ**

Семенцова І.А., Бабенко І.В.

Полтава, Україна

Педагогічна діяльність має місце в спеціально організованих освітніх установах: дошкільних закладах, установах додаткової освіти, підвищення кваліфікації і перепідготовки [6]. Ш. Амонашвілі визначає педагогічну діяльність як розв'язання педагогічних задач [1]. Керівник ЗЗСО повинен бути професіоналом та лідером не лише для учителів, але й для учнів. І тут вагоме місце займає педагогічна майстерність. У Енциклопедії освіти це поняття трактується так: «Педагогічна майстерність – найвищий рівень педагогічної діяльності, вияв творчої активності особистості педагога, комплекс властивостей педагога, що забезпечує самоорганізацію високого рівня професійної діяльності на рефлексивній основі» [6, с. 30]. А в українському педагогічному словнику за редакцією С. Гончаренка педагогічна майстерність характеризується високим рівнем педагогічної діяльності, критеріями якої є науковість, гуманність, доцільність, оптимальність, результативність, демократичність, творчість [2].

Про співвідношення професійної компетентності і педагогічної майстерності вичерпну відповідь дав А. Макаренко. Він був переконаний, що педагогічна майстерність – це високе мистецтво навчання й виховання, яке постійно вдосконалюється, доступно кожному педагогові, в основі якого лежать професійні знання, вміння й здібності [5]. Педагогічна майстерність, на думку А.Макаренка, – це знання педагогічного процесу, вміння його побудувати, надати руху [5, с. 558].

Основними критеріями оцінювання професійної майстерності педагога є комплекс якостей, пов'язаних із професійною підготовленістю, професійною діяльністю, її результативністю, пошуковою науково-дослідницькою активністю, гностичними, комунікативними та організаційними функціями педагогічної роботи. Водночас на думку І. Зязюна, педагогічна майстерність не зводиться тільки до діяльності і не обмежується високим рівнем теоретичної і методичної підготовки педагога, а й передбачає особистісні його якості, його позицію, «здатність виявляти творчу ініціативу на підставі реалізації власної системи цінностей» [3, с. 29]. Основними елементами педагогічної майстерності, на думку вченого, є

гуманістична спрямованість діяльності вчителя, його професійна компетентність, педагогічні здібності і педагогічна техніка. При цьому наголошується, що теоретичним підґрунтям професійної майстерності є професійна компетентність, а педагогічна майстерність є невід'ємною складовою структури особистості фахівця. У свою чергу, педагогічні здібності забезпечують інтенсивність професійного зростання, а педагогічна техніка дає змогу виявити і розвинути внутрішній потенціал педагога та підсилити його організаційну культуру управлінської праці [4, с. 34].

Процеси, що відбуваються в сучасній школі, суттєво впливають на зміну вимог до підвищення професійної майстерності керівника закладу освіти, яка набуває суттєво нового змісту. У зв'язку з цим одним із першочергових завдань діяльності керівника навчального закладу є виважене та чітке управління процесом підвищення фахової майстерності кожного окремого вчителя і всього педагогічного колективу в цілому, бо саме високий професійний рівень педагогів є однією з головних умов забезпечення ефективної діяльності освітнього закладу в умовах стрімкого реформування освіти.

Список використаних джерел:

1. Амонашвили Ш. А. Личностно-гуманная основа педагогического процесса. Минск, 1990, 258 с.
2. Гончаренко С. У. Принцип фундаментальності освіти. Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти: Зб. наук. пр., 2004. Вип. 5 (9). С. 107-118.
3. Зязюн І. А. Педагогічний професіоналізм у контексті професійної свідомості. Педагог професійної школи: зб. наук. пр., 2001. Вип. 1. С. 8-17.
4. Кузьмина Н. В. Профессионализм личности преподавателя. Москва, 1990, 456 с.
5. Макаренко А. С. Соч. в 7 т. Москва : Академия пед. наук, 1958. Т. 5. 558 с.
6. Педагогічна майстерність: Підручник / За ред. І.А.Зязюна. 2-ге вид., допов. і переробл. Київ : Вища шк., 2004. 422 с.

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ЕКОЛОГО-КУЛЬТУРИ Й БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ У ДОШКІЛЬНИКІВ

Середа Т. Е.

Полтава, Україна

Можливості розумового розвитку дошкільників, як стверджують сучасні науковці (І. Д. Бех, Г. В. Беленька, І. М. Біла, Л. О. Загородня Л. О., Т. О. Піроженко, інші) набагато більші, ніж вважалося: діти цього віку уповні здатні пізнавати не тільки видимі властивості природних об'єктів, але й глибинні взаємозв'язки в них та поміж ними. Тож саме у цей період можна сформувати здібності до узагальнення, маючи на увазі: це пізнання відбувається не в понятійному – у наочно-образному варіанті – в процесі маніпулювання пізнавальними об'єктами: діти вивчають довкілля через призму свого дослідництва. У ньому й зазнає розвою майбутня яскрава особистість.